—: પહેલી ચોપડીનો :—

ડિક્ટેશન શિક્ષક.

→ ભાગ ૧ ←

IV
1920 21-10-20 Reg. No. 72

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

[કિંમત રૂ. ૦-૨-૦] શાહપોર-સુરત.

૯૭૨

-:પહેલી ચોપડીનો:-

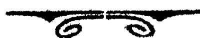
ડિકટેશન શિક્ષક

-:ભાગ ૧:-

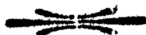

રચનારઃ-છગનલાલ મોતીરામ શાહ,
રચનારનું ઠેકાણુંઃ-શાહપોર-સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તાઃ-છગનલાલ મોતીરામ શાહ,
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણુંઃ-શાહપોર-સુરત.

સુધારેલી વધારેલી આવૃત્તિ ૪ થી   ૨૧૦૦ પ્રત.
સને ૧૯૨૦.   જુલઈ.

સુરત. ચઉટાના પુલપર પાણીની ટાંકી પાસે આવેલા 'શંકર' પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

કિંમત બે આના.

સુરત જિલ્લાનો નકશો ચાર આના.

-:નિવેદન:-

લેખન, વાચન અને ગણિત એ ત્રણ મુખ્ય વિષયોનો પાયો મુકાબલે વધારે પાકો નંખાય, એ દરેક કેળવણીકાર ઇચ્છે એ સ્વાભાવિક છે. એ વિષયોનું શિક્ષણ સંગીન થાય એ હેતુથી મેં જેમ "મુખગણિત શિક્ષક" ની ધોરણવાર બુકો બહાર પાડેલી છે, તેમ "ડિક્ટેશન શિક્ષક" ની ધોરણવાર બુકો બહાર પાડી છે, તે જાહેરમાં મૂકું છું.

વર્નાક્યુલર ટેક્સ્ટ બુક્સ રીવિઝન કમિટિએ ગુજરાતી ભાષાની જોડણીના જે નિયમો નક્કી કર્યા છે, તેનો સ્પષ્ટ બોધ નાનપણથીજ થાય, એવી રીતે એકજ નિયમોના શબ્દો એક જથે આવે એવી રચના રાખી, અને છેવટે કઠિન શબ્દોની તારવણી બધા નિયમોનો સમાવેશ થાય એવી જુદી આપી છે.

પ્રથમથીજ શબ્દોનાં શુદ્ધ ચિત્રો દૃષ્ટિ તળે કાયમ રહેવાથી અશુદ્ધિનો ભય રહેતો નથી. અશુદ્ધ-હાસ્યજનક જોડણીને માટે પરીક્ષક સાહેબો વારંવાર ટીકા કરે છે, શિક્ષકો અથાગ મહેનત કરે છે; પણ હેતુ બર આવતો નથી તેનું કારણ મૂળથીજ એ વિષયનો પાયો કાચો રહે છે તેજ છે. તે દૂર કરવા માટે તથા શિક્ષકો અને શિષ્યોને ઉપયોગ

થવા માટે આ "ડિકટેશન શિક્ષક" બહાર પાડયો છે.

ટાઈપ મોટા રાખવામાં આવ્યા છે,

આશા છે કે આ "ડિકટેશન શિક્ષક" થી ધારેલો હેતુ પાર પડશે. એજ. તા. ૧૨-૫-૧૭. તા. ૧૧-૭-૧૮. તા. ૫-૫-૧૯.

શાહપોર, સુરત. તા. ૨૦-૫-૨૦.

-:લિ. સેવક:-

છગનલાલ મોતીરામ શાહ,
"મુખગણિત શિક્ષક"ના કર્તા.

પહેલી ચોપડીનો

"ડિક્ટેશન શિક્ષક"

પાઠ ૧

દિવાળી.
અક્ષર.
ઊડયાં.
નિશાળ.
સઘળાં.
છોકરાં.
થોડેક.
આગળ.
ત્રણ.
દહાડા.
કેટલાક.
લીંપેગુંપે.
ખડી.
ચુના.
ધોળે.
સેવ.
પાપડ.
સંજોરી.
ઘુઘરા.
આંગણું.
સાથીઓ.
પૂરે છે.
બારણે.
જમવાનું.
લુગડાં.
ઘરેણાં.
દારૂખાનું.
સૌ.
ફટાકડા.
ફડફડ.
ફૂટે.
હરખાય.

પાઠ ૨.

ત્રીજો.
શુક્રવાર.
છેલ્લો.
વિષે.
રવિવાર.
બંધ.
સુરજ.
સાહેબ.
દેવળ.
સોમવાર.
મંગળવાર
બુધવાર.
ગુરુવાર.
બેસાડે.
આપણી.
મુસલમાન
જુમેરાત.
ચણા.
શનિવાર.
સાતમો.
અડવાડીઉં
ચોથો.

પાઠ ૩.

રહ્યા.
દરવાજા.
પાટીઉં.
લખેલું.
સંચળ.
ફૂલઝાડ.
મોગરો.
ચંપેલીની
વેલ.
ગુલાબના.
છોડ.
બધાંને.
કસરત.
વાવટા.
ઘંટ.

મોગરી.
અંદર.
મહેતાજી.
ખાટીઆ.
બેડક.
સીસી.
નકશા.
ચિત્રો.
ટાંગેલાં.
કાઢેલાં.
ખુણામાં.
ઘોડી.
લખોટાનું.
ચોકઠું.
કમાડ.
ઘોડો.
કુતરો.
કેળું.
દાડમ.

માટીનાં.
બનાવેલાં.
મઝાની.
અહીં.

પાઠ ૪

નિશાળીઆ
શિખામણ
ઇશ્વર.
જ્ઞાન
નિત્ય.
પરોઢીએ
ઊઠીને.
દાતણ.
નાહ્યા.
પાઠ.
કહ્યું.
ગુરુને.
જુઠું.

આળસ.
અંગ.
સંગ.
ભણવું.
ચોડી.
શિક્ષા.
નીસરી.
પાંસરૂં.

પાઠ ૫

લુગડાં.
લાગ્યો
મનુ.
છોટુ.
ટોપી
ધોતલી.
અંગરખી
જોડીઓ.
સાંભળી.

દરજી.
બોલાવીશ
કરાવીશ.
બજારમાં.
લેંઘી.
સુરવાલ.
ફળીઆના
કોટ.
માણી.
સારૂં.
ચાચરી.
ઓઢણી.
બદન.

પાઠ ૬

ચોકખાઇ.
ચોકખા.
પહેરણ.
ધૂળમાં.

રમ્યો.
નાહું છું.
ડીલ.
ચોળીને.
નાહતો.
આટલી.
ગંદી.
ગંદો.
નહિ.
અડાય.
ફોલ્લા.
ખસ.
ધોવડાવવાં
કપડાં.
ધોનાર.
ચોળવું.
ડાઘા.
વાડા.
ગંદવાડ.

માંદા.
કવિતા.
એટલે.
મુખડું.
દીલમાં.
હાથ.
નાથ.

પાઠ ૭

વરસગાંઠ.
ભાગ્યો.
કર્યો.
કયારે.
આપ્યા.
અડાડયો.
જગુભાઇ.
દાતણ.
ઝટ.
સાત.
આડમું.
પૂછ્યું.
બેઠું.
બોલ્યા.
દશમું.
બેસશે.
બારમું.
કંસાર.
બોલાવ્યાં.
મંડયો.
કઢી.
પાન.
સોપારી.
બીડાં.
આપ્યાં.

પાઠ ૮

સગાં.
વહુ.
ભત્રીજો.
થાઉં.
કહેવાઉં.
ભાણેજ.
ફુઓ.
માસી.
માસો.
પીતરાઇ.
મોળાઇ.
મસિઆઇ.
ફોઇઆત
સાળીઓ.
સાવકાં.
દૂધભાઇ.
દીકરીનો.
જમાઇ.
સાસુ.
સસરો.
વેવાઇ.
વેવાણ.

પાઠ ૯

વિષે.
કવિતા.
સર્વે.
હરખાઉં.
દોડી.
જાઉં.
ચાંપે.
બાથ.
ધવરાવે.
પંપાળીને
દુખડાં.
ભૂલી.
કલ્લોલ.
સંભાળે.
રડતો.
ગભરાતી.
હસું.
ખૂશ.
ઉંઘાડવાને
માંદો.
ઓસડ.
પેટ.
હેત.

પાઠ ૧૦

ત્યાં.
બોલ્યો.
પ્રમાણે.
સોરાબજી.
ઓરડામાં.
બોલાવ્યો.
આવ્યો.
અદબ.
ભણાવી.
બારણાં.

ઓટલો.
ઉતર્યાં.
ગાદી.
માંડ્યું.
બેસવું.
વખાણ.
કર્યાં.

પાઠ ૧૧

પીરસ્યાં.
બબ્બે.
કનુભાઇ.
કર્યાં.
આશોપાલવ
શંભુભાઇ.
વિના.
પોંચા.
ધાણી.
વધારેલાં.
લીંબુ.
દરાખ.
નારંગી.
લાવ્યાં
મટુભાઇ.
લાડુ.
શેરડી.
બેસીશું.
ખાઇશું.
શેતરંજી.
કુલડીઓ.
પાથરણું.
બેસાડયા.
પાંદડાં.
આપ્યાં.
વાડકા.
ઠેકાણે.
ચટણી.
માંડ્યું.
પીધું.
તૈયાર.
નાખ્યાં.
ઊડયાં.
ખૂબ.
મઝા.

પાઠ ૧૨

એકડા.
તળાવનાં.
વાદળી.
દોરી.
ખેંચે.
ધીરૂ.
રાસુ
પછાડી.
સરત.
ઉમેદ.
જણાય.
નબળી.
જીત્યો.
સઢવાળી.
પૂછીશ.
સુંદર.

પાઠ ૧૩

મળ્યો.
મઝાનો.
ખંડ.
કાંચળી.
કરાવીશ.
મળ્યું.
માણેક.
રડયા.
ત્યારથી.
સમજાવી
સાંભળી.
વિના.
પરીક્ષામાં.
બદલામાં.
રડાવશો.
નજર.

પાઠ ૧૪

દેડકાં.
દહાડો.
તળાવ.
પથરા.
ફેંકાફેંકી.
ધડાધડ.
દેડકો.
માર્યાં.
પ્રાણીઓ.
ઇજા.
દુઃખ.
નુકસાન.
ઘાણ.

પાઠ ૧૫

પ્રાણી.
દયા.
ખીજાયા.
માધુ.
છુંદાય.
છૂંદે.
દુઃખ.
ઊઠું છું.
ખરૂં.
તળેથી.
ઢોર.
સંભાળ.
તેટલું.
વખતસર.
જાણ્યું.
સૌને.
બળદને.
સોળ.
યાદ.
કહ્યું.
ગજા.
ઉપરાંત.
કરાવવું.
બધાં.
શકતી.

પાઠ ૧૬

ડાહીનો.
નક્કી.
છુટ્ટો.
છૂટયો.
એનબેન.
દાવ.
થાઉં.
ખોળામાં.
માથું.
મૂકયું.
વાંસો.
આંગળી.
તૈયાર.
સવાલ.
પૂછ.
દીવાબેન.
સમજ્યો.
હોંશિયાર.
સેળભેળ.
સંતાવા.
છૂટશે.
મૂકું છું.
હમણાં.
ઓળખ.
શંકર.
શાબાશ.
ઉતારી.
દીધો.
પુરી.

પાઠ ૧૭

ચપ્પુ.
ગમ્યો.
આણ્યો.
પૂછ્યું.
દેસાઇ.
છોકરાં.
દીકરો.
લલ્લુ.
પાંચ.
ગાળો.
જુઠું.
દહાડો.
વખાણ્યો.
ઊડયો.
મંડયો.
પાઘડી.
મૂકયેલ.
નિશાળે.
કાપ્યો.
નીકળ્યાં.
જાણતા.
થએલાં.
સાંભળી.
ગભરાયો.
ખોટું.
સાચાબોલું.
છોકરૂં.

પાઠ ૧૮

વાઘ.
મશ્કરી.
પસ્તાય.
બચ્યાં.
સીમમાં.
અમથી.
બૂમો.
આવ્યો.

ધાડો.	કહ્યું.	સાંભળી.	ચારાફરતી.	સાંભળીએ
આસપાસ.	જુદું.	આવ્યાં.	મોંમાં.	પૂછ્યું.
ખેતરવાળા.	છેતર્યો.	પૂછવા.	જાઉં.	અલ્યા.
તેમણે.	ધાયા.	લાગ્યા.	ત્યાં.	આવ્યો.
પૂછ્યું.	આટલું.	અલ્યા.	કબુલ.	કયાં.
કર્યાં.	નુકસાન.	દુઃખ.	લાગ્યો.	લુગડાં.
હસવા.	સપડાય	કહ્યું.	દૂર.	આંધળા.
બાપડા.	જુઠાણું.	બધાંને.	પ્રમાણે.	ખાઉં છું.
શરમાઈ.	જલદી.	વિચાર.	રસ્તામાં.	ભીખ.
લાગ્યું.	પકડાય.	કર્યો.	ખાધા	મળ્યું.
ગભરાઈને	જુઠો.	સાંભળતાં	પાઠ ૨૦.	રસ્તેથી.
માણસોએ	જન.	ગભરાઈને		કંઈ.
બકરાં.	પાઠ ૧૯	નહિ.	દુઃખ.	અપંગ.
નાખ્યાં.		તે.	અન્ન.	ચાલ્યા.
જેટલાં.	શિઆળ.	મેં.	ભૂખ્યો.	ખાઈએ.
તેટલાંજ.	દેડકાં.	બચશો.	ભિખારી.	કહેવાય.
ખેડુત.	જુક્તિ.	બાંધ્યું.	ઉભો.	આપંત.
બગાડ.	તળાવમાં	અહીંથી.	ભજન.	ફીકર.
કર્યો.	માંડ્યું.	આઘું.	આપણે.	પૈસા.

ગજવામાં.	અન્ન	રૂપાળું.	જોયો.	પંડેલું.
દુકાનેથી.	વરસાદેથી	દોડાવી.	બેઠા.	ખૂશ.
લાવ્યા.	ભેંસને.	મૂકયો.	ગરીબડી.	તેમણે.
આપ્યા.	દૂધ.	પકડયું.	પરમેશ્વર.	માણસ.
ગરીબ.	દહીં.	ઉપાડી.	બન્યા.	આણ્યું.
તમારૂં.	સરજાવી.	માંડયું.	દેશનો.	ઉપલા.
ભલું.	કામ.	રડવા.	પાઠ ૨૩	માકું.
પાઠ ૨૧.	ફળ.	પાછળ.		નાનું.
	ફૂલ.	દયા.	રૂપાળું.	બિલાડી.
ઇશ્વરનું.	મદામ.	બચ્ચાને.	ઘર.	કદી.
ભજન.		છોડી દીધું.	ઊંદરડી.	શાકેજ.
વિદ્યા.	પાઠ ૨૨.	એકદમ.	રસોડામાં.	ઘરમાં.
ચંદ્ર.	સરદાર.	છલંગ.	અંડારીઉં.	ઘોળો.
વીસરૂં.	સ્વપ્નું.	નાસી.	મરાઇ.	મૂકેલી.
નહિ.	જંગલમાં.	રાત્રે.	રોટલી.	વાહરે.
પ્રભુ.	શિકાર:	આવ્યું.	લાડુ.	મઝાની.
અગણિત.	હરણીને.	દેવતાઇ.	નીકળતી.	પૂછ્યું.
ઊજાસને.	બચ્યું.	પુરૂષને.	રસોડામાં.	અહીં.
દામ.	ચાખું.	ઊભેલી.	મોંઘ.	મેંદી.

મણા.
ઉંદરીઉં.
કહેવાય.
નીકળાત.
પૂછ્યું.
વસે.
હંમેશાં.
પૂછીને.

પાઠ ૨૪

કીડી.
સાપ.
નદીના.
કાંઠા.
પીપળાનું.
મોટું.
ઝાડ.
પોલમાં.
દર.
ઝેરી.
નીકળતો.
રસ્તા.
બીતો.
પંખી.
આવતું.
બેસતું.
ફુંફાડા.
ઉડાડી
મૂકતો.
ઉંદર.
જનાવર.
નાખેલો.
કેટલીક.
છૂટી.
ફેણ.
ઢીલાઇ.
લોહી.
નીકળ્યું.
પહોંચી.
વાગેલે.
ઠેકાણે.
વળગીને.
ચટકા.
દીધા
પછાડી.
વધારે.
માંડ્યું.
વાસથી.
ભેગી.
પછાડા.
જોરાવર.
ઝાઝી.
લીધો.
જીવ.
નબળા.
કીડી.
પ્રાણુજ.

પાઠ ૨૫

સેવા.
ઘરડાં.
લુલાં.
આંધળાં.
માધવ.
સાંભળ.
ધન.
આંખો.
તીર્થ.
સુખ.
કાવડ.
મનસુબો.
પિતા.
ખાંધે.
હેતથી.
સૌને.
અચરજ.
નહિ.
સંતાપ.
સઘળાં.
આશિશ.
બજાવી.
પ્રભુએ.

પાઠ ૨

કાગડાની
ચતુરાઇ.
તરસ.
વાડામાં.
કુંજો.
પડેલો.
થોડું.
બેઠો.
માંહે.
ચાંચ.
ઘાલતો.
ઘણું.

ફાંફાં.	ચાલ્યો.	વઢાશે.	દહાડીઆ.	ભર્યાં.
માર્યાં.	છુપાઇને.	સાદ.	મદદ.	બેઠું.
બાજુએ.	જોઇ.	મલકાવી.	ભાણ.	સાથે.
ઘાલો.	બોલ્યો.	કાળુ.	બૂડે.	દેખાવ.
પહોંચે.	કૂજનું.	બાથમાં.	પુરૂં.	પહોંચ્યાં.
જોયું.	ધીરજ.	બચ્ચીઓ	દાતરડા.	ઉતર્યાં.
ઉંડું.	કઠણ.	બેટા.	ત્રણ ત્રણ.	ખળીમાં.
જણાયું.	જલદી.	ભાથું.	ચચ્ચાર.	ઠાલવ્યો.
વિચાર.	મુકાય.	ગએલા.	આથમે.	કાઢવા.
એટલામાં.	સૌ.	જણાઓ.	લાગ્યાં.	ફેરવતી.
ઉપાય.	પાઠ ૨૭	જુઓ.	પાઠ ૨૮	પટલાણી.
સૂઝી.		રોટલો.		ઉપણીને.
કાંકરા.	કાપણી.	માખણ	ખળાં.	કુંવળ.
નાખવા.	પટેલ.	મરચાં.	ઘઉંના.	ઢગલા.
બોળી.	મહેનત.	આદુ.	પાથરાને.	માણસો.
પહોંચી.	દહાડો.	ચટણી.	ખેતરમાં.	ઉજાણી.
તેટલું.	આથમતા.	વંતાકનું.	તડકે.	ખૂશ.
પીધું.	વઢાઇ.	શાક.	સુકાવા.	હોંસીલી.
મટાડી.	એટલામાં.	ભૂખ્યા.	ઝાડું.	

પાઠ ૨૯

કાપણી.
ઉમંગે.
વાઢળીઓ
પીરસી.
સહાય.
ઉભરાયો.
સુંદર.
ફાલ.
લણીએ.
ખંત.
ધરીને.
વાંકું.
દાતરડું.
ડુંડાં.
ઢગલો.
હૈયે.
લણણી.
સર્વે.
ઘાસ.
કોળી.
મૂકો.
પુળા.
ગાડામાં
વાળું.
ઈશ્વરનું.

પાઠ ૩૦

ખળાં.
દીસે.
તૈયાર.
ડુંડામાં.
છુટું.
ગોળ.
પિલાયે.
છુટા.
કણ.
ટોપલામાં.
ઉપણીએ.
અનાજ.
ફુંસાં.
ઊડી.
વેરાય.
કોથળાઓ
સાથ.

પાઠ ૩૧

આકાશની
સહેલ.
ચંદ્રમા.
ત્યાંસુધી.
નીકળ્યા.
બોલ્યો.
કેટલાક.
મેદાનમાં.
ઉતરી.
આપણા.
માથા.
વિષે.
સુરજ.
થાળી.
સાંજે.
આથમે.
દેખાય.
અજવાળું
ઝાંખો.
દહાડો.
કામઠા.
પાતળો.
વળેલો.
દેખાવ.
અંધારી.
એટલા.
ઝગઝગે.
વધારે.
શોધો.
ત્રીજે.
વાદળી.

પાઠ ૩૨

ભાગ ૧.

વરસાદ.
બેસાડયાં.
આવ્યાં.
લાગ્યા.
મનુ.
ઓટલા.
ઢંકાઇ.
મોઢાં.
સાંભળી.
ઝાડ.
ભોંયમાં.
હમણાં.
તળાવ.
દરીઆમાં.

વાદળાં.	છેવટે.	નીતર્યું.	સાહી.	ચીકણી.
ખેંચનાર.	તળાવ.	રસ્તા.	ચૂસે.	ગજવામાં.
પાઠ ૩૨	નદીમાં.	ઘસીએ.	પાઠ ૩૪	દબાવી.
	ખુશી.	ભુકો.		વાડકી.
ભાગ ૨.	ઘેબરીઓ.	મટોડી.	માટી.	દબાવે.
થાભ્યાં.	પરસાદ.	ડહોળું.	ભઠ્ઠી.	કેટલુંક.
રહ્યાં.	રોટલી.	પાણીમાની.	સીંચ્યાં.	બોલ્યો.
ચોકખી.	કારેલાંનું.	ઠરે છે.	ચપ્પુ.	કાણાં.
મઝા.	શાક.	ઘસડી.	નાખ્યું.	કણક.
ગામડાં.	નેવલે.	કાંદવ.	દહાડો.	ઘાટ.
અહીં.	નઠારી.	બાઝે છે.	ઇંટવાડો.	સુકવીને.
રેલમરેલા.	દેડકે.	સુકાય.	કેટલાક.	વાસણો.
ખોદતું.	તાણી.	ધારવાળા.	માણસો.	ભઠ્ઠીમાં.
કાદવ.	પાઠ ૩૩	પથરા.	ખોદતાં.	ગોળી.
ખેંચી.		કકડા.	નળીઆં.	ગાગર.
બિચારા.	ઢેફું.	ભોંય.	બનાવતાં.	ઘડા.
પછડાતા.	પત્થર.	ઘસાય.	ધોળી.	કોઠી.
તણાઇ.	રેતી.	બાંધવાના.	પછાડવાથી.	કોડીઆં.
દોડી.	પ્યાલું.	ઝીણી.	જણાઇ.	—

પાઠ ૩૫	પાતળો.	કલાઇ.	અડધો.	લાકડાં.
મૂક્યો.	જતરડામાં	સીસું.	બતાવ્યાં.	ચીરૂં છું.
પૂછ્યું.	ખેંચી.	જસત.	કોથળીમાં	મુદ્દર.
સમજ્યો.	લોઢાનો.		લગભગ.	ભૂખે.
પિત્તળ.	લોઢું.	પાઠ ૩૬	જેવડી.	સાંભળી.
છેટે.	ચળકે.	નાણું.	ત્રણ.	તોલે,
લુહાર.	ટીપી.	કાઢયાં.	આઠ.	નાકું.
ભ્રમણ.	શકાય.	બજારમાં.	વટાવ્યા.	સખત.
ચલાવતાં.	ખેંચાય.	દુકાનમાં.	લીધી.	હાથો.
સળીઓ.	સોનું.	શેઠ.	પંદર.	ચાલે છે.
ચળકતી.	રૂપું.	બેઠા.	ઊઠયા.	ફાટ ફાટ.
દેવતામાં.	તાંબું.	ઢગલી.	આપ્યો.	ધાર.
ખૂબ.	પિત્તળ.	પાઇ.		અણી.
તપાવ્યો.	ટિપાય.	પૈસા.	પાઠ ૩૭	ચળકાટ.
લાલચોળ.	પેટીમાંથી.	ઢબુ.	કુહાડી.	ક્યાં.
એરણ.	કાઢયા.	અધેલા.	સોય.	હોડિ.
હથોડા.	ઓળખાવ્યા	તાંબાનાં.	લક્કડફોડા.	પહેરવાના
ટીપ્યો.	ઓછાવત્તા.	કોથળી.	તકરાર.	કપડાં.
ટીપવાથી	ધાતુઓ.	રૂપીઓ.	પાનું.	મોટાઇ.

જોઇતી.
કોદાળી.
સાંભળતી
વઢી.
મોટું.
દીકરીઓ.
બિચારીને
દુઃખ.
આપણે.
પેદા થયાં.

પાઠ ૩૮

વાડી.
માળીની.
સામો.
ફૂલઝાડ.
ક્યારા.
ચોરસ.
ત્રિકોણ.
દેવીએ.
રોપ્યાં.
ગલગોટા.
મોગરા.
ભાગમાં.
આવ્યા.
ફળે છે.
જુઓ.
દાડમ.
લટકે.
જમરૂખી.
જમરૂખ.
મોટાં.
પંખીઓ.
બેઠેલાં.
કાણાંવાળું
લટકતું.
આંગળી.
કહ્યું.
મધપુડો.
મધમાખી
મધ.
કોસ.
થાળા.
ભરાઇને.
લલકારતો.
જીવતાં.
લીલાંછમ.
દેખાતાં.
ખૂશ.

પાઠ ૩૯

છોડવા.
વચ્ચે.
વિષે.
ઉખેડી.
ભોંયમાં.
મુળીઉં.
મુળીઆં.
વિના.
આવડે.
થડ.
દાંડીઓ.
ફૂટેલી.
ડાળીઓ.
ડાળીમાંથી
પાંદડાં.
લાંબું.
દેખાય
કળી.
ખીલશે.
ફૂલ.
પીળો.
હજી.
બતાવું.
વાવીશું.
સમજાશે.
ત્યાં લગી.
જીવતા.
સુકાઇ.
ઉખેડી.
કાઢીએ.
સુકાઇને.
ઉંચાં.
દોરીથી.
પથરાય.
વેલા.
ગલાગોટા.
આંબાનું.
કોહળા.
કહેવાય.

પાઠ ૪૦

ઝાડ.
બધાંએ.
સિવાય.

વડ.	થડને.	પાંદડાં.	વાળીએ.	પેટીને.
પીપળો.	છાલ.	તુરીઆં.	અંતરે.	ગોટલો.
આમલી.	ખરબચડી	ગલકી.	ગાંઠા.	ગોટલી.
લીમડો.	સરખાં.	વળગીને.	કેટલાક.	જતન.
લાંબા.	ફૂલ.	ચઢે છે.	શાક.	બદલાઇને
વાંકાં.	ઊગતાં.	ચઢયા.	**પાઠ ૪૨**	તોડી.
ઉંડાં.	ઘણાંખરાં.	માંડવા.		તેમણે.
ઉતરેલાં.	લાકડાં.	પથરાઇ.	સૂઇ.	ઊડજે.
મૂળમાંથી	બાળવાના	વીંટળાઇ.	ઊંઘમાં.	દાતણ.
ફુટેલાં.	બાંધવાના	તરબુચ.	કયાંથી.	ઘોળજે.
વધે.	મેજ.	આરીઆ.	આવ્યાં.	ઘોળાશે.
ટટાર.	ખુરસી.	જણાતાં.	વાસ	ઢીલો.
મોઢા.	ખાટલા.	ઉખેડયો.	વધતી.	રસ.
મૂળ.	પાટલા.	બતાવ્યો.	કર્યું.	ડીટું.
ઉંચું.	**પાઠ ૪૧**	પાતળાં.	બાઝી.	તોડી.
પાતળું.		ટુંકાં	ચામડી.	ચૂસી.
કાળાં.	ધનજી.	ઉતરતાં.	ગર.	મીઠો.
ફૂટે છે.	લીલુંછમ.	દોરડી.	ધોળો.	લાગશે.
ચામડી.	કંઇક.	દોરડા.	ખાટા.	ફેંકી.

નાખજે.
દહાડો.

પાઠ ૪૩

ભેંસ.
હીંડે.
કુતરો.
ભસતો.
શીંગડાં.
માથું.
હલાવતી
અમળાઇ.
તૂટી.
તોડવું.
જડબાના.
કોળીઆ.
ઉતારી.
વાગોળે.
પેટમાં.
મોંમાં.
નિરાંતે.
વાગોળવું.
નીચલું.
જડબું.
ઉપાડે.
ઊઠે છે.
ફાટ.
શરીર.
કાદવમાં.
વગડાઉ.
પુરી.

પાઠ ૪૪

બકરૂં.
ઘેટું.
પત્થર.
છુટા.
ટોળામાં.
છટકી.
ડુંગર.
રસ્તે.
ભૂખે.
ચઢવાનું.
ઠરતાં.
નહિ.
કૂદવું.
ગબડયું.
ચત્તુપાટ.
સાંજ.
ભરવાડ.
શોધવા.
નીકળ્યો.
ઉંચકીને.
થાક.
ભૂલ.
સોબત.
મોડું.
પુછડી.
ફાટ.
વાગોળે.
મજબુત.
શરીર.
કૂદી.
દોડી.
ઊનનો.

પાઠ ૪૫

દૂધ.
મીઠું.
ગુણ.
ઠંડું.
દોહ્યા.
બગડી.
વાસણ.
ચોકખું.
દોહતાં.
આંચળ.
દાણો.
ખવરાવવા.
જાણસો.
દહીં.
છાંશ.
માખણ.
શિખંડ.
પેંડા.
મલાઇ.
દૂધપાક.
બાસુદી.

પાઠ ૪૬

ચરમા.
પ્રાણી.
છેલ્લી.
પસંદ.

ડાઘીઆ.
સભાનો.
બનાવ્યો.
ટીપુ.
કારકુન.
ઠરાવ્યો.
ગુપચુપ.
ગંધ.
એકદમ.
શિઆળ.
બોલાવ્યો.
પુછડી.
રીઝે.
વચ્ચે.
માંસ.
હાડકાંના.
અણીવાળા.
મોઢાના.
આગલા.

તીણા.
દાઢ.
જડબાં.
હલાવતાં.
ઊંઘનાં.
ઝોકાં.
જીભ.
પરસેવો.
ફૂટતો.
નથી.
સૌથી.
ઘણી.

પાઠ ૪૭

પંખી.
મોઢું.
ક્યાં.
ડીલે.
પીછાં.
પુછડીઓ
ટાઢ.
ઊડે છે.
કાગડો.
પોપટ.
સમડી.
કબુતર.
આવડે.
જીવડાં.
ઈંડાંમાંથી.
બચ્ચાં.
આંગળાં.
છુટા.
જોડાએલાં
બતક.
જળકુકડી
સિવાય.

પાઠ ૪૮

પોપટ.
કાગડો.
પાંજરૂં.
ભૂખ્યો.
માંડ્યું.
સાંભળી.
તરબુચનો
વિચાર.
ઓળખતા.
ડીલ.
ઊંડો છે.
બાંધો છો.
વધારે.
લુચ્ચા.
કર્યો.
હોઉં.
આટલો.
જીવજંતુ.
કોહેલું.
સળેલું.
આંગળાંમાં.
વળેલી.
થોડુંક.
ભાવ્યું.
કૂદતો.
ઊડીને.

પાઠ ૪૯

રંગ.
આણ્યાં.
પડીકાં.
બનાવતાં.
સાહેબ.
શીખવ્યું.
પ્યાલાં.
લોટામાં.
વાદળી.

કાઢયા.	**પાઠ ૫૦**	સળીઓ.	પોઢો.	ચિનાઈ.
નાખ્યો.		ધૂળ.	રસીલા.	ચાદર.
હલાવ્યું.	પારણું.	ડીઆનો.	ઝુલાવું.	ચંપાનાં.
નારંગી.	બાંધ્યું.	કડીમાં.	પધારવું.	ફુલડાં.
સુંદર.	નટુ.	પુતળીઓ.	ચીતરેલ.	બિછાવું.
હળદર.	સૂવું.	જાંબુડી.	ચઢાવું.	હિંચોળું.
એંટલે.	ઝોળીમાં	ગોદડીઓ.	પઢાવું.	ઊંઘીને.
જાંબુડો.	સૂવાનું.	સૂઇ.	મઢાવું.	ઊઠશો.
કર્યો.	રડાવ.	લાંબું.	મખમલ.	લાડકડા.
પડયો.	ગમતું.	ઝુલાવવા.	મશરૂની.	ઘાલીશ.
મેશના.	પાંગરાં.	હાલરડું.	તળાઇઓ	ગજવે.
—	દોયણાં.	ધુમણ.	પથરાવું.	હાલરડું.

કઠિન શબ્દો.

ઊગતાં. ઊઠીને. ઊઠું છું. ઊડયા. ઊઠયો. ઊડયાં. કુદી. ચૂસી. છૂટશે છૂટયો. તૂટી. પૂછવા. પૂછયું. પૂરે છે. ફૂટે. ફૂટેલા. ફૂલ. ફૂલઝાડ. બૂમો. ભૂખ્યો. મૂકું છું. મૂકયો. સૂઇ. સૂઝી. સૂવું. ઇજા. ખીજ્યા. ખીલશે. ચીકણી. ચીતરેલ.

ચીરૂં છું. જીત્યો. જીવતાં. ઝીણી. ટીપવાથી. ટીપ્યો. ડીઠું. તીણા. તીરથ. ત્રીજો. દીકરો. દીકરી. દીધો. દીલ દીવા. દીવાઘેન. દીસે ધીરજ. ધીરૂ. નીકળતો. નીકળ્યું. નીચલું. નીતર્યું. નીસરી. પીછાં. પીતરાઇ. પીધું. પીપળો. પીરસ્યાં. પીળો. ફીકર. બીતો. લીધો. લીમડો. લીલાંછમ. વીટળાઇ. શીખવ્યું. સીસી.

કુજો. ખુણો. ખુશી. ગુણ. ગુરુ. ચુનો. છુટા. છુંદું. છુટ્ટો. જુઓ. જુઠું. પુરી. પુરૂં. પુળા. ફુઓ. બુધ. ભુકો. સુખ.

કુતરો. કુહાડી. ખુરસી. ઘુઘરા. ઘુમણ. દુખડાં. દુઃખ. પુછડી. પુરુષ. ફુલડાં. મુખડું. મુદ્દર. લુગડાં. સુકવી. સુરજ. ગુપચુપ. જુમેરાત. નુકસાન. પુતળીઓ. સુરવાલ. મુસલમાન.

અંગ અંગરખી. અંતરે. અંદર. અંધારી. ઇંટ. ઇંટવાંડો. કંઇ. કંસાર. ખંડ. ગંદવાડ. ગંદી. ગંદો. ગંધ. બંધ. ઘંટ. ચંદ્ર. ચંદ્રમા. ચંચળ. ચંપેલી. જંગલ. જંતુ. પંખી. પંદર. પંપાળી. ઠંડું. ભંડારીઓ. મંગળ. મંડયો. રંગ. વંતાક. શંકર. શંભુ. સંગ. સંજેરી. સંતાપ. સંતાવા. સંભાળ. હંમેશાં.

આંખો. આંગળી. આંગળાં. આંગણાંમાં. આંચ
આંધળો. આંબો. કાંકરા. કાંચળી. ખાંધે. ગાં
ચાંચ. ઝાંપે. જાંબુડો. ઝાંખા. ટાંગેલાં. તાં
દાંડીઓ. દાંત. પાંગરાં. પાંચ. પાંજરૂં. પાંદડું. પાંસ
ફાંફાં. બાંધ્યું. માંડયું. માંદો. માંસ. માંહે. લાં
વાંકું. વાંસો. સાંભળતાં. સાંભળી.

હિંચોળે. ઇંડા. લીંપેગુંપે. લીંબુ. સીંચ
શીંગડાં. હીંડે.

ઉંચકી. ઉંચું. ઉંડું. ઉંઘાડવા. ઉંદર. ઉંદરડ
ઉંદરીઉં. કુંવળ. છુંદાય. ટુંકા. ડુંગર. ડુંડાં. ફુંફા
સુંદર.

ઊંઘ. છૂંદી. છૂંદે.

તેં. મેં. ભેંસ. ખેંચાય. પેંડા. લેંચી. ખે
ફેંકે. ભોંય. મોં. પૌંઆ.

જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો

ચિનાઇ. સિવાય. દિવાળી. નિશાળ. નિશ
ળીઆ. પિલાય. નિરાંત. બિચારા. બિછા
બિલાડી. ભિખારી. વિચાર. શિઆળ. શિક

શિખામણ. સિવાય. પિત્તળ. નિત્ય. હિંચોળું.

ઉકાળી. ઉખેડી. ઉખેડયો. ઉજાસ. ઉડાડી. ઉતારી. ઉપાડી. કુહાડી. છુપાઇ. ઝુલાવું. ઝુલાવવા. તુરીઆં. મુકાય. મુળીઉં. મુળીઆ. રૂપાળું. રૂપીઓ. લુહાર. સુકાઇ. સુકાય. ગુલાબ. જુઠાણું. દુકાન. છુંદાય. ફુંફાડા. ઉંઘાડવા.

મસિઆઇ. ફોઇઆત. હોશિયાર.

ઢીલ. દીલ. ભીખ. જીવ.

કીડી. સીસી. ટીપી. ઝીણી.

ફૂજ. ખૂબ. ખૂશ. દૂર. ધૂળ. મૂળ. પૂછ. ફૂલ. ભૂલ. બૂમ. ભૂખ. દૂધ. ઊન.

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી

કનુ. મનુ. ભાનુ. નાનુ. ચીનુ. મટુ. નટુ. છોટુ. બહુ. વહુ. આદુ. સાસુ. લાડુ. ખીરૂ. સારૂ. રામુ. માધુ. ધાતુ. ઢબુ. વાળુ. કાળુ. ગુરુ. ટીપુ. પ્રભુ. જંતુ. શંભુ. જાંબુ લીંબુ. ચપ્પુ. લલ્લુ.

સાથ. હાથ. નાથ. બાથ. માથું. ભાથું. ફબાટ. કોટ. ચળકાટ. ઝટ. પેટ. પોપટ. ફાટ. વાટ.

આઠ. પાઠ. શેઠ. હાઢ. ટાઢ.
સાત. સરત. હેત. ખેડુત.
સાદ. પ્રસાદ. યાદ. ઉમેદ. મદદ.
નહિ. રવિ. શનિ. જુકિત. અહીં. તહીં. દહીં.

જોડાક્ષર.

ઊઠયાં. ત્રણ. ત્રીજો. શુક્રવાર. છેલ્લો. રહ્યો. ઇશ્વર. જ્ઞાન. નિત્ય. નાહ્યા. કહ્યું. લાગ્યો. ચોકખાઇ. ચોકખા. ભાવ્યો. કર્યો. ક્યારે. આપ્યા. અડાડયો. મંડયો. સર્વે. ત્યાં. બોલ્યો. પ્રમાણે. બોલાવ્યો. માંડયું. પીરસ્યાં. બબ્બે. જીત્યો. મળ્યો. પરીક્ષા. માર્યાં. પ્રાણી. ખીજ્યા. નક્કી. છુટ્ટો. છૂટયો. ચપ્પુ. ગમ્યો. આણ્યો. પૂછયું. લલ્લુ. મશ્કરી. પસ્તાય. બચ્યાં. જુક્તિ. અન્ન. ભૂખ્યો. અલ્યા. વિદ્યા. ચંદ્ર. પ્રભુ. સ્વપ્નું. પરમેશ્વર. રસ્તો. બચ્ચીઓ. ઉતાર્યાં. કલ્યાણ. ચંદ્રમા. નીકળ્યા. બેસાડયાં. આવ્યાં. લાગ્યાં. થોભ્યાં. રહ્યાં. ચોકખી. પથ્થર. પ્યાલું. નીતર્યું. રસ્તા. ભઠ્ઠી. સીંચ્યાં. ચપ્પુ. નાખ્યું. મૂકયો. પૂછયું. સમજ્યો. પિત્તળ. કાઢયા. ઓળખાવ્યા.

પત્તા. કાઢયાં. ત્રીજો. બતાવ્યાં. લક્કડફોડા. ત્રિકોણ. કબુતરા. કર્યા. વચ્ચે, ચઢયા. ઉખેડયો. કર્યું. પત્થર. ચત્તુંપાટ. ચરમા. પ્રાણી. બબ્બે. છેલ્લી. લુચ્ચા. આણ્યાં. શીખવ્યું. બનાવ્યો. બાંધ્યું.

મળતા જોડાક્ષર.

મૂકયા, મૂકયું, મૂકયો, મૂકયાં, કયારે, કયાશ, કયાં, ભૂખ્યો. નાખ્યો, નાખ્યું. લાગ્યો. સીંચ્યું. પૂછ્યું. ખીજ્યા. સમજ્યો. છૂટયો. ઊઠયા. *ઊડયાં. અડાડયો. મંડયો. ઉખેડયો. માંડયું. પકડયું. બેસાડયાં. કાઢયું. ચઢયું. આણ્યો. વખાણ્યો. આણ્યું. નિત્ય, ત્યારે, ત્યાં, જીત્યો. વિદ્યા. બાંધ્યું. પ્યાલું. રોપ્યું, આપ્યું. થોભ્યા. ગમ્યું. કર્યું, ભર્યું, નીતર્યું. કર્યા. કર્યાં, માર્યાં, ઉતર્યાં, છેતર્યાં. સર્વે. બોલ્યું. અલ્યા. ઓળખાવ્યો, ઢાલવ્યો, તપાવ્યો, બનાવ્યો, બોલાવ્યો. ભાવ્યા. બતાવ્યું, શીખવ્યું, હલાવ્યું, પીરસ્યું. દોહ્યા, નાહ્યા, કહ્યું. રહ્યું. મળ્યું, નીકળ્યું. છેલ્લો, ફોલ્લો. લલ્લુ. નક્કી.

* અનુસ્વારનું ભાન કરવાવું.

લુચ્ચા, બચ્ચું, વચ્ચે. છુટ્ટો. પિત્તળ. વત્તા. ચત્તું પાટ. અન્ન. ચપ્પુ. બબ્બે. ચોકખા, ચોકખાઇ. જુક્તિ. ભઠ્ઠી. પત્થર. શુક્ર. ચંદ્ર, ચંદ્રમા. પ્રભુ. પ્રમાણે, પ્રાણી. ત્રણ, ત્રિકોણ, ત્રીજો, ભત્રીજો, ચિત્રો. ચશ્મા. ઇશ્વર, પરમેશ્વર. રસ્તો, પરીક્ષા. જ્ઞાન.

પરીક્ષામાં આવનાર શબ્દો.

જ્ઞાન. નિત્ય. જુઠું. શિક્ષા. લુગડાં. અઠવાડીઉં. ભંડારીઉં. ચિત્રો. ટાંગેલાં. ધોતલી. મસિઆઇ. અગણિત. પુરુષ. ઢગલો. દોરડું. ફૂટેલાં. શીંગડાં. વગડાઉ. ઓઢણી. ગંદવાડ. કવિતા. દાતણ. કઢી. દુખડાં. ગાદી. પૈંઆ. વઘારેલાં. પાંદડાં. ચટણી. તૈયાર. પરીક્ષા. દેડકાં. દુઃખ. નુકસાન. છુંદાય. છુટ્ટો. છૂટ્યા. હોશિયાર. ચપ્પુ. વખાણ્યો. કાઢયા. મશ્કરી. જુઠાણું. જુકિત. બાંધ્યું. ભૂખ્યો. ઇશ્વર. પરમેશ્વર. વિદ્યા. સ્વપ્નું. મનસુબો. આશિષ. પટલાણી. દાતરડું. નીતર્યું. પ્યાલું. પત્થર. ભઠ્ઠી. સીંચ્યાં. પિત્તળ. ત્રિકોણ. મુળીઉં. પૂછયું. વીટ-બાઇ. કુળબેડયો. તૂટી. નિરાંતે. ચત્તું પાટ. ઠંડું. ચશ્મા. જાંબુડો. બાસુદી. હળદર. ગોદડી.

જે. પી. દલાલ. મોરબી. બી. સ્કુલ સુપરિન્ટેન્ડન્ટ.
જાવક નંબર ૪૧. તા. ૧૯–૧૧–૧૪ના પત્રમાં લખે છે કે–

"તમારા તરફથી "મુખગણિત શિક્ષક" નામની ધોરણવાર પુસ્તકો મળ્યાં તેનું સાદ્યંત અવલોકન કરતાં મને બહુ આનંદ થયો છે.

પ્રાથમિક સ્કુલોના નવા સુધરેલા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે મુખગણિત વિષયનું શિક્ષણ સરલતાથી આપવાના ઉચ્ચ હેતુને લક્ષમાં રાખીનેજ આ પુસ્તકો લખ્યાં છે, એમ પ્રદર્શિત થાય છે. તેનો ઉપયોગ કરવાથી વિદ્યાર્થીઓની સમજશક્તિ તેમજ સ્મરણશક્તિ સારી રીતે કેળવાશે તેની સાથે અંકગણિતના વિશાળ વિષયમાં પણ તેમને તે બહુ મદદરૂપ થઈ પડશે એમ હું માનું છું ને આશા રાખું છું કે સારા શિક્ષકો આવાં પુસ્તકોને પ્રમાણ ગણી ઉદાર ઉત્તેજન આપશે."

—સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના—
"ભૂગોળ શિક્ષક" વિષે—

રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રિવેદી. બી. એ.
પ્રે. રા. ટ્રે. કોલેજના માજિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.
પોતાના તા. ૨૨–૬–૧૫ના પત્રમાં લખે છે કે:—

"તમોએ મોકલેલું "સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂગોળ શિક્ષક" નામનું પુસ્તક જોઈ ગયો છું. સુરત શહેરની ભૂગોળ શીખવવામાં શિક્ષકોને તે ઉપયોગી થઈ પડશે." કિંમત અઢી આના.

એકવાર જોવાથીજ, નહિ વાપરવા બદલ પસ્તાવો થ

"ડિકટેશન શિક્ષક"

બાળપોથીનો	રૂ. ૦-૧-૬	ત્રીજીનો	રૂ. ૦-૩-૦
પહેલીનો	રૂ. ૦-૨-૦	ચોથીનો	રૂ. ૦-૩-૦
બીજીનો	રૂ. ૦-૨-૬	પાંચમીનો	રૂ. ૦-૩-૦

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક ૧લાનો ત્રણ આના.

સુંદરજી કૃત નવી પહેલીના અર્થ બે આના.

બીજા ધોરણ માટે અનુભવ સિદ્ધ

"અંકગણિતનાં મનોયત્ન" ચાર આના

હિંદુસ્તાનની ભૂગોળની	પ્રશ્નોત્તરમાળા	૪ આના.
મુંબઈ ઇલાકાની ભૂગોળની	પ્રશ્નોત્તરમાળા	૪ આના.
ગુજરાતની સા૦ ભૂગોળની	પ્રશ્નોત્તરમાળા	૩ આના.

"સુગમગણિત શિક્ષક" દરેક ધોરણનો છુટો મળશે.

સુરત શહેરનો	"ભૂગોળ શિક્ષક"	૨ા આના
ચોર્યાસી તાલુકાનો	"ભૂગોળ શિક્ષક"	૨ા આના
સુરત જિલ્લાનો	"ભૂગોળ શિક્ષક"	૨ા આના

સુરત શહેરની ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા છપાય છે.

મેસર્સ સી૦ ડી૦ શાહ. એન્ડ કો કૃત.

બાળપોથીથી સાતમી સુધીના તેમજ કન્યા વાચનમાળા

ત્રણે પુસ્તકો અર્થ તૈયાર છે.

પત્ર વ્યવહાર નીચેને સરનામે કરવો.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.